

PLAN DZIAŁANIA
KT 159

ds. Zagrożeń Chemicznych i Pyłowych w Środowisku Pracy

SPIS TREŚCI

1. OPIS DZIAŁALNOŚCI OT	2
2. ŚRODOWISKO BIZNESOWE OT	2
3. ASPEKTY DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA W PRACACH OT	3
4. OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC OT	4
5. CZŁONKOSTWO W OT	4
6. CELE OT I STRATEGIA ICH REALIZACJI	4
7. WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC	5
8. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC OT	5
9. PROPOZYCJE ZAGADNIENÍ, TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE	5

1. OPIS DZIAŁALNOŚCI OT

W obszarze działania Komitetu Technicznego 159 ds. zagrożeń chemicznych i pyłowych w środowisku pracy znajdują się następujące zagadnienia:

- metody oznaczania substancji chemicznych i pyłów w powietrzu na stanowiskach pracy do oceny narażenia zawodowego,
- strategia prowadzenia pomiarów w środowisku pracy,
- wymagania dotyczące prowadzenia badań kontroli czystości powietrza w środowisku pracy,
- metody badań czynników biologicznych.

Wprowadzanie opracowywanych na podstawie wyników badań doświadczalnych metod oznaczania czynników chemicznych jako Polskie Normy zapewnia uzyskiwanie wiarygodnych i porównywalnych na terenie całego kraju wyników pomiarów stężeń tych czynników.

Działalność na polu normalizacji europejskiej w zakresie badania zagrożeń środowiska pracy czynnikami chemicznymi jest podstawą rozwiązywania problemów związanych ochroną i bezpieczeństwem pracy.

Stosowanie standardowych metod badań i pomiarów będzie sprzyjać wymianie informacji oraz współpracy pomiędzy ekspertami z Europy a polskimi specjalistami zajmującymi się tematyką mającą na celu zmniejszenie ryzyka zawodowego związanego z narażeniem na substancje chemiczne, pyły i czynniki biologiczne.

Rynek związany z kontrolą czystości powietrza na stanowiskach pracy obejmuje dużą liczbę laboratoriów higieny środowiska pracy: wojewódzkich stacji sanitarno-epidemiologicznych, prywatnych akredytowanych, przykładowych oraz instytutów badawczych – CIOP-PIB i Instytut Medycyny Pracy. Pomiary stężeń substancji chemicznych w powietrzu prowadzone są również przez niektóre uczelnie.

2. ŚRODOWISKO BIZNESOWE OT

Normy metodyczne z zakresu ochrony czystości powietrza na stanowiskach pracy stanowią jeden z elementów wspierania polityki państwa realizowanej przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zmierzającej do prawidłowej oceny zagrożeń i zapewnienia bezpiecznych warunków pracy.

Obiektywna ocena zakresu i wielkości zagrożeń związanych z występowaniem czynników szkodliwych w różnych technologiach i procesach przemysłowych jest niezbędnym warunkiem skutecznego działania na rzecz ochrony człowieka w procesie pracy. Punktem wyjścia do przeprowadzenia oceny narażenia na substancje chemiczne obecne w środowisku pracy, a następnie warunków pracy, są pomiary stężeń tych substancji w powietrzu na stanowiskach pracy, z zastosowaniem metod dostosowanych do aktualnie obowiązujących wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS, NDSC_h, NDSP) tych substancji, wprowadzanych do rozporządzenia ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Wartości normatywów higienicznych, wprowadzone do rozporządzenia ministra właściwego ds. pracy stanowią kryteria do oceny warunków pracy oraz są podstawą do planowania i prowadzenia działalności profilaktycznej w zakładach w celu ograniczania ryzyka zawodowego i poprawy warunków pracy.

Znormalizowane metody ilościowego oznaczania poszczególnych czynników chemicznych, metody selektywne, o odpowiedniej czułości i precyzji, umożliwiające przeprowadzenie pomiarów w celu dokonania oceny narażenia zawodowego są integralną częścią dokumentacji wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń szkodliwych czynników chemicznych występujących w środowisku pracy, opracowywanych przez Zespoły Ekspertów Międzyresortowej Komisji ds. Wykazu Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynników Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy.

Znormalizowane metody oznaczania szkodliwych czynników chemicznych na stanowiskach pracy są stosowane przez laboratoria higieny środowiska pracy: wojewódzkich stacji sanitarno-epidemiologicznych, prywatne akredytowane, przykładowe oraz laboratoria instytutów badawczych – CIOP-PIB i Instytutów Medycyny Pracy, a także wyższych uczelni, do przeprowadzania kontroli warunków sanitarnohigienicznych.

3. ASPEKTY DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA W PRACACH OT

Tematyka działalności KT 159 jest związana ze sprawami środowiska, zwłaszcza z jego ochroną – ochrona jakości powietrza na stanowiskach pracy wpływa na jakość życia pracownika.

Podstawowym zadaniem KT 159 jest opracowywanie Polskich Norm zawierających procedury analityczne, które umożliwiają ocenę narażenia na substancje niebezpieczne dla zdrowia pracowników wykonujących swoje obowiązki na stanowiskach pracy.

4. OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC OT

Dzięki dalszym pracom nad normami z zakresu tematycznego KT 159, będzie można odnieść następujące korzyści:

- poprawę warunków pracy osób zatrudnionych w narażeniu na szkodliwe substancje chemiczne i pyły w krajowych przedsiębiorstwach,
- zmniejszenie liczby chorób zawodowych,
- wsparcie pracodawców w realizacji ustawowych obowiązków w zakresie oceny narażenia zawodowego.

5. CZŁONKOSTWO W OT

Zgodnie z aktualnym Zarządzeniem Prezesa PKN w sprawie Organów Technicznych powoływanych przez Prezesa PKN, podstawy ich powoływania oraz zasad powoływania członków i osób funkcyjnych w tych organach, każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w OT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem OT. Każdy członek OT realizuje zadania poprzez swoich reprezentantów.

Członkostwo w OT:

- otwiera możliwość wpływania na treść tworzonych norm na poziomach międzynarodowym, europejskim i krajowym;
- zapewnia dostęp do treści projektów Norm Międzynarodowych, Europejskich, krajowych w zakresie tematycznym OT;
- daje możliwość kształtowania programu prac normalizacyjnych, co pozwala właściwie planować inwestycje i w konsekwencji zyskać przewagę nad konkurencją;
- ułatwia kontakty biznesowe.

Aktualny skład OT i kontakt do Przewodniczącego OT, Sekretarza OT, właściwego Sektora WPN jest podany na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT.

6. CELE OT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

Poniżej wymieniono najważniejsze cele Komitetu Technicznego 159:

- Terminowa (zgodna z przyjętymi harmonogramami) realizacja wszystkich prac ujętych w Programie prac normalizacyjnych KT (projekty norm własnych, prPN-EN (CEN/TC 137) oraz projektów ISO (ISO/TC 146/SC 2) dotyczących zagadnień jakości powietrza na stanowiskach pracy),
- Zwiększenie udziału polskich ekspertów w pracach CEN/TC 137 oraz ISO/TC 146/SC 2 ,

przez:

- Aktywne uczestnictwo w głosowaniach wszystkich członków KT 159,
- Aktywne uczestnictwo w pracach i posiedzeniach KT wszystkich członków,
- Uczestnictwo w pracach komitetów technicznych europejskich i międzynarodowych,
- Wyznaczenie priorytetów przy ustalaniu Programu prac normalizacyjnych KT,
- Aktywne poszukiwanie źródeł finansowania norm własnych na metody badań, których nie obejmują normy EN i ISO oraz tłumaczeń Norm Europejskich,
- Aktywne poszukiwanie wykonawców prac normalizacyjnych,
- Aktywny udział w powstawaniu Norm Europejskich z zakresu CEN/TC 137.

7. WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) z zakresu działania OT wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN, po akceptacji OT, jest wprowadzany do programu prac OT. OT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac OT znajduje się na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT, po wybraniu numeru właściwego OT.

8. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC OT

Czynnikami mogącymi wpływać na terminowe wykonanie prowadzonych prac normalizacyjnych oraz na wprowadzanie do programu prac nowych tematów normalizacyjnych są m.in.:

- Brak ekspertów w OT, mogących ocenić poprawność postanowień zawartych w projektach i innych dokumentach normalizacyjnych,
- Brak środków finansowych na opracowanie danej PN (w przypadku norm własnych i tłumaczeń,)
- Problemy techniczne, związane z PZN, które mogą wpływać na terminowość głosowań.

9. PROPOZYCJE ZAGADNIENÍ, TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH OT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

W najbliższym czasie planuje się opracowanie następujących 20 Polskich Norm własnych w ramach prac na zamówienie:

PLAN DZIAŁANIA KT 159

DATA: 2025-01-17

Wersja: 4

Strona 6

prPN-Z-04008-7 Ochrona czystości powietrza -- Pobieranie próbek -- Zasady pobierania próbek powietrza w środowisku pracy i interpretacji wyników (nowelizacja PN z 2002 r.)

prPN-Z-04570 Ochrona czystości powietrza -- Oznaczanie akrylanu etylu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej z detekcją płomieniowo-jonizacyjną

prPN-Z-04571 Ochrona czystości powietrza -- Oznaczanie eteru tert- butylo-etylowego na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej ze spektrometrią mas

prPN-Z-04572 Ochrona czystości powietrza -- Oznaczanie dimetyloaminy na stanowiskach pracy metodą wysokosprawnej chromatografii cieczowej z detekcją spektrofotometryczną lub fluorescencyjną

prPN-Z-04574 Ochrona czystości powietrza — Oznaczanie ftalanu bis(2-etyloheksylu) na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej ze spektrometrią mas

prPN-Z-04575 Ochrona czystości powietrza – Oznaczanie ftalanu dibutyłu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej ze spektrometrią mas

prPN-Z-04576 Ochrona czystości powietrza – Oznaczanie izoprenu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej z detekcją płomieniowo-jonizacyjną

prPN-Z-04577 Ochrona czystości powietrza — Oznaczania 2,6-di-tert-butylo-4-metylofenolu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej z detekcją płomieniowo-jonizacyjną

prPN-Z-04578 Ochrona czystości powietrza — Oznaczanie kwasu benzoowego na stanowiskach pracy metodą wysokosprawnej chromatografii cieczowej z detekcją diodową

prPN-Z-04579 Ochrona czystości powietrza — Oznaczanie trichloru fosforylu na stanowiskach pracy metodą chromatografii jonowej

prPN-Z-04580 Ochrona czystości powietrza -- Oznaczanie kwasu nitrylotrioctowego i jego soli na stanowiskach pracy metodą wysokosprawnej chromatografii cieczowej z detekcją spektrofotometryczną

prPN-Z-04581 Ochrona czystości powietrza -- Oznaczanie enfluranu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej ze spektrometrią mas

prPN-Z-04582 Ochrona czystości powietrza -- Oznaczanie fosforanu trifenylu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej ze spektrometrią mas

prPN-Z-04583 Ochrona czystości powietrza -- Oznaczanie butan-1-olu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej z detekcją płomieniowo-jonizacyjną

prPN-Z-04584 Ochrona czystości powietrza -- Oznaczanie 1,2-dihydroksybenzenu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej z detekcją płomieniowo-jonizacyjną

PLAN DZIAŁANIA KT 159

DATA: 2025-01-17

Wersja: 4

Strona 7

prPN-Z-04585 Ochrona czystości powietrza -- Oznaczanie antymonu i jego związków nieorganicznych z wyjątkiem stibanu na stanowiskach pracy metodą atomowej spektrometrii absorpcyjnej

prPN-Z-04586 Ochrona czystości powietrza -- Oznaczanie ftalanu diizobutyłu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej ze spektrometrią mas

prPN-Z-04587 Ochrona czystości powietrza -- Oznaczanie 1,3,5-triazinano-2,4,6-trionu i 1,3,5-triazyno-2,4,6-triolu na stanowiskach pracy metodą wysokosprawnej chromatografii cieczowej z detekcją spektrofotometryczną

prPN-Z-04588 Ochrona czystości powietrza -- Oznaczanie oksymu butan-2-onu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej z detekcją płomieniowo-jonizacyjną

prPN-Z-04431 Ochrona czystości powietrza -- Oznaczanie 1,4-dioksanu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej z detekcją płomieniowo-jonizacyjną (nowelizacja)